

Sygn. akt V CSK 427/20

POSTANOWIENIE

Dnia 16 marca 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Szanciło

w sprawie z powództwa D. H.
przeciwko (...) Bank S.A. z siedzibą w W.
o ustalenie,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 16 marca 2021 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 25 lutego 2020 r., sygn. akt I ACa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od D. H. na rzecz (...) Bank S.A. z siedzibą w W. kwotę 2.700 zł (dwa tysiące siedemset złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną powoda D. H. od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 25 lutego 2020 r. Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Zatem nie w każdej sprawie skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę kasacyjną, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. W judykaturze Sądu Najwyższego, odwołującej się do orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, jeszcze w okresie obowiązywania kasacji zostało utrwalone stanowisko, że ograniczenie dostępności i dopuszczalności kasacji nie jest sprzeczne z Konstytucją RP ani z wiążącymi Polskę postanowieniami konwencji międzynarodowych (zob. uchwałę składu 7 sędziów SN z dnia 17 stycznia 2001 r., III CZP 49/00, OSNC 2001, nr 4, poz. 53). Podstawowym celem postępowania kasacyjnego jest zaś ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni oraz wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa i jurysprudencji (zob. postanowienie SN z dnia 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000, nr 7-8, poz. 147).

Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony - co należy podkreślić - wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., nie zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący oparł na przesłance uregulowanej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Przesłanka ta nie została jednak spełniona.

W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej powód wskazał, że Sąd Apelacyjny w (...) zaniechał oceny sprawy na podstawie przepisów ustawy z dnia 23 sierpnia 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym (aktualnie: t.j. Dz.U. z 2017 r., poz. 2070 ze zm.). W ocenie skarżącego osoby działające w „punkcie kredytowym” wyczerpały normy prawne wskazane w przepisach tej ustawy, przede wszystkim wprowadzając powoda w błąd

co do braku obowiązku spłaty kredytu, co do rzeczywistej wysokości zaciąganego zobowiązania kredytowego oraz rzeczywistej roli powoda jako tzw. „osoby wspomagającej”. Zdaniem skarżącego sąd naruszył również art. 58 § 1 k.c. przez niezastosowanie i art. 58 § 2 k.c. przez błędną wykładnię, jak również art. 381 w zw. z art. 327¹ § 1 pkt 1 k.p.c., art. 378 § 1 w zw. z art. 327¹ § 1 pkt 1 k.p.c. i art. 233 § 1 k.p.c. przez ich niewłaściwe zastosowanie.

Przewidziana w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. oczywista zasadność skargi kasacyjnej zachodzi wówczas, gdy z jej treści, bez potrzeby głębszej analizy oraz szczegółowych rozważań, wynika, że przytoczone podstawy kasacyjne uzasadniają uwzględnienie skargi. Jeżeli strona skarżąca twierdzi, że jej skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, powinna przedstawić argumentację prawną wyjaśniającą w czym ta oczywistość się wyraża oraz uzasadnić to twierdzenie. Powinna w związku z tym wykazać kwalifikowaną postać naruszenia prawa materialnego i procesowego, polegającą na jego oczywistości *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (zob. m.in. postanowienia SN: z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49; z dnia 14 lipca 2005 r., III CZ 61/05, OSNC 2006, nr 4, poz. 75; z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06; z dnia 29 kwietnia 2015 r., II CSK 589/14).

Przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (zob. postanowienie SN z dnia 8 października 2015 r., IV CSK 189/15 i przywołane tam orzecznictwo). Natomiast skarżący, przedstawiając - jako okoliczność uzasadniającą rozpoznanie skargi kasacyjnej „oczywiste naruszenie prawa” - powinien wykazać kwalifikowany charakter tego naruszenia (zob. postanowienia SN: z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100; z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49).

Skarżący nie wykazał, by zaskarżone orzeczenie było dotknięte tego rodzaju nieprawidłowościami. Przede wszystkim, wiążąc tę nieprawidłowość z zarzutem naruszenia art. 233 § 1 k.p.c., pominął, że zgodnie z art. 398³ § 3 k.p.c. podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny

dowodów, a w orzecznictwie Sądu Najwyższego nie budzi wątpliwości, iż dotyczy to m.in. zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. (zob. np. postanowienie SN z dnia 23 listopada 2005 r., III CSK 13/05, OSNC 2006, nr 4, poz. 76; wyroki SN: z dnia 26 kwietnia 2006 r., V CSK 11/06; z dnia 8 maja 2008 r., V CSK 579/07; z dnia 16 listopada 2012 r., III CSK 73/12; z dnia 14 lutego 2013 r., II CSK 292/12; z dnia 23 czerwca 2016 r., V CSK 536/15; z dnia 13 kwietnia 2017 r., I CSK 93/17; z dnia 11 marca 2020 r., I CSK 688/18; z dnia 27 sierpnia 2020 r., I CSK 411/19). Skonstruowany w ramach podstawy art. 398³ § 1 k.p.c. zarzut kasacyjny, oparty na wykazywaniu przez skarżącego wadliwej oceny przez Sąd II instancji zgromadzonych dowodów, ze względu na treść art. 398³ § 3 k.p.c., nie mógłby zatem prowadzić do uwzględnienia skargi kasacyjnej, a tym samym nie może być również oczywiście uzasadniony. W związku z tym argumentacja zawarta w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania koncentruje się wokół zarzutów, których zgłaszanie w postępowaniu kasacyjnym jest niedopuszczalne. Skarga kasacyjna jest bowiem instrumentem prawidłowości stosowania prawa przez sądy, a nie instrumentem kontroli ustaleń faktycznych przyjętych za podstawę zaskarżonego orzeczenia (art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c.).

O oczywistej zasadności skargi nie świadczy opisana przez skarżącego jego własna wersja stanu faktycznego sprawy oraz tego, które zdarzenia powinny mieć znaczenie przy jej ocenie, odbiegającej od ustaleń poczynionych przez Sąd odwoławczy. Skarżący wskazuje w skardze kasacyjnej własną i subiektywną ocenę materiału dowodowego. Z kolei podniesione zarzuty naruszenia przez Sąd Apelacyjny prawa materialnego i procesowego zmierzają w rzeczywistości do zakwestionowania poczynionych przez sądy *meriti* ustaleń faktycznych. Pod pretekstem kwalifikowanego naruszenia prawa materialnego nie można zmierzać do podważenia dokonanej w sprawie oceny dowodów (postanowienie SN z dnia 9 sierpnia 2018 r., II PK 213/17, niepubl.).

Sama ocena dowodów, jej poprawność i zgodność z zasadami przyjętymi w kodeksie postępowania cywilnego, nie może być zatem podstawą zarzutu skargi kasacyjnej i pozostaje poza zakresem oceny Sądu Najwyższego. W ramach kontroli kasacyjnej Sąd ten nie kontroluje samej oceny dowodów, a jedynie jej

legalność. Skarżący może zatem zakwestionować stanowiącą podstawę ustaleń faktycznych ocenę dowodów, gdy oparta jest na materiale dowodowym zebranym z naruszeniem przepisów regulujących postępowanie dowodowe, w takim wypadku jednak obowiązkiem skarżącego jest przytoczenie tych przepisów i wyjaśnienie, jaki wpływ na treść rozstrzygnięcia to naruszenia miało (zob. np. wyrok SN z dnia 8 listopada 2005 r., I CK 178/05, niepubl.). Tego rodzaju zarzutów skarżący jednak nie podniósł.

Reasumując, w orzecznictwie Sądu Najwyższego jednolicie i kategorycznie przyjmuje się, w związku z zakazem przewidzianym w art. 398³ § 3 k.p.c., że art. 233 § 1 k.p.c. nie może stanowić uzasadnionej podstawy skargi kasacyjnej ani samodzielnie, ani w powiązaniu z innymi artykułami. Inaczej rzecz ujmując, naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. nie mieści się we wskazanych w art. 398³ § 1 k.p.c. podstawach kasacyjnych.

Dodatkowo należy zauważyć, że Sąd Apelacyjny odniósł się do zarzutów podniesionych przez powoda w apelacji także w kontekście postępowania skarżącego oraz drugiej strony i tych wywodów nie sposób uznać za oczywiście nieuzasadnione, co mogłoby skutkować uznaniem skargi kasacyjnej za oczywiście zasadną we wskazanym rozumieniu. Chodzi tu również o zastosowanie przepisów ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym. To, że skarżący z tymi wywodami się nie zgadza, nie przesądza o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej.

Z tych względów Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 w zw. z art. 391 § 1 w zw. z art. 398²¹ k.p.c., z uwzględnieniem § 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 r., poz. 1800 ze zm.).

jw